

2017/2284(INI)

27.11.2018

ADVIES

van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

aan de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

inzake de uitvoering van Richtlijn 2009/128/EG betreffende een duurzaam
gebruik van pesticiden
(2017/2284(INI))

Rapporteur voor advies (*): Sofia Ribeiro

(*): Procedure met medeverantwoordelijke commissies – artikel 54 van het
Reglement

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling verzoekt de bevoegde Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. is ingenomen met de vooruitgang die de lidstaten hebben geboekt bij de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2009/128/EG en onderstreept dat deze richtlijn van groot belang is omdat zij voorziet in een kader voor veilig en duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen;
2. acht het essentieel dat de tenuitvoerlegging van de richtlijn wordt geëvalueerd in samenhang met het overkoepelende bestrijdingsmiddelenbeleid van de EU, inclusief de bepalingen van Verordening (EG) nr. 1107/2009 betreffende gewasbeschermingsmiddelen¹, Verordening (EU) nr. 528/2012 betreffende biociden², Verordening (EG) nr. 396/2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen³ en Verordening (EG) nr. 178/2002 betreffende de algemene levensmiddelenwetgeving⁴;
3. spreekt zijn waardering uit voor de inspanningen die zijn geleverd om van het duurzaam gebruik van pesticiden in de EU een succes te maken door de risico's en de potentiële effecten van het gebruik van pesticiden voor de gezondheid van mens en dier alsook voor het milieu te verminderen en door het gebruik van praktijken en technieken die een milieuvriendelijk alternatief vormen voor pesticiden te bevorderen;
4. merkt op dat de lidstaten doorgaans weliswaar over systemen beschikken om informatie te vergaren over acute pesticidenvergiftiging, maar dat de nauwkeurigheid van de gegevens in kwestie en het gebruik ervan vragen oproepen; wijst erop dat systemen voor het vergaren van informatie over chronische vergiftiging niet algemeen worden toegepast;
5. merkt op dat het verslag van de Commissie over de tenuitvoerlegging van de richtlijn (COM(2017)0587) dat in oktober 2017 werd voorgelegd, eigenlijk al op 26 november 2014 door de Commissie had moeten worden ingediend;
6. merkt voorts op dat in het voortgangsverslag van de Commissie van 2017 aanzienlijke lacunes worden blootgelegd in de nationale actieplannen (NAP's) van de lidstaten, dat sommige van deze plannen met aanzienlijke vertraging werden goedgekeurd en wat

---

¹ Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad, PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1.

² Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden, PB L 167 van 27.6.2012, blz. 1.

³ Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad, PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1.

⁴ Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden, PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1.

volledigheid en dekking betreft van elkaar verschillen, en dat slechts vijf NAP's meetbare verminderingdoelstellingen bevatten;

7. merkt op dat veel lidstaten hun oorspronkelijke streefcijfers hebben gewijzigd en zich meer richten op het verminderen van de risico's in verband met gewasbeschermingsmiddelen dan op het verminderen van de concreet gebruikte hoeveelheden;
8. is van mening dat NAP's gebaseerd moeten zijn op resultaten en evaluaties, alsmede op inspanningen;
9. dringt er bij de Commissie op aan de harmonisatie van risico-indicatoren op EU-niveau te bevorderen en de lidstaten te verplichten uitgebreidere informatie te verstrekken in hun NAP's, die coherent en vergelijkbaar moeten zijn en meetbare en haalbare doelstellingen en streefcijfers moeten bevatten, en betrouwbaardere gegevens te verzamelen, waaronder openbare statistieken over de gevolgen van blootstelling aan pesticiden voor gezondheid, consumenten, dieren, bodemkwaliteit, milieu en over de traceerbaarheid van al dan niet beroepsmatige blootstelling;
10. pleit daarom voor het vergaren van gegevens over het gebruik van pesticiden als bepaald in Verordening (EG) nr. 1185/2009⁵ betreffende statistieken over pesticiden, waaronder het gebruik van eenvoudige indicatoren, en voor meer aandacht voor EU-brede monitoringinstrumenten;
11. wijst in dit verband op het belang van transparantie ten aanzien van statistieken over pesticidegebruik, aangezien deze van invloed is op het publiek en publieke goederen die meer omvatten dan alleen handelsbelangen;
12. is van oordeel dat geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Pest Management - IPM) een van de hoekstenen van deze richtlijn vormt en een centrale rol speelt bij het verminderen van de afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen – die volgens sommige collegiaal getoetste studies 30 à 50 % zou kunnen bedragen – en dat IPM voor landbouwers een waardevol instrument is ter bestrijding van plagen en ziekten en ter waarborging van de productieopbrengsten;
13. betreurt dat er in sommige lidstaten nog steeds geen volledig engagement is om geïntegreerde gewasbescherming toe te passen en is van mening dat hierin verandering dient te komen om een ecologisch duurzamere en volksgezondheidsvriendelijkere landbouw met lagere kosten voor landbouwers en voordelen voor milieu, consumenten en landbouwers te ontwikkelen, rekening houdend met het feit dat het gebruik van pesticiden voor teeltdoeleinden vaak essentieel is;
14. benadrukt daarom dat chemische pesticiden in het kader van geïntegreerde gewasbescherming als laatste redmiddel moeten worden gebruikt nadat andere fysische en biologische methoden zijn uitgeput, en altijd selectief en gericht moeten worden ingezet;

---

⁵ Verordening (EG) nr. 1185/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende statistieken over pesticiden PB L 324 van 10.12.2009, blz. 1.

15. benadrukt dat landbouwers een grotere toolkit met gewasbeschermingsmiddelen nodig hebben, waaronder een groot scala aan werkzame stoffen, stoffen met een laag risico, fysische methoden en alternatieven daarvoor, zoals organismen of hun extracten (biologische bestrijding), om te zorgen voor een alomvattende IPM-strategie die door Europese landbouwers kan worden toegepast;
16. herinnert eraan dat gewasbeschermingsmiddelen een belangrijk instrument zijn voor de landbouw, het bestrijden van onkruid en plagen in stedelijke gebieden, waaronder openbare parken, spoorlijnen en andere sectoren, niet in de laatste plaats omdat daarmee de door plagen, ziekten, onkruid en invasieve uitheemse soorten veroorzaakte verliezen worden beperkt, weggenomen en voorkomen, en resistentievorming bij ziekteverwekkers wordt bestreden, waardoor het inkomen van landbouwers wordt gestabiliseerd zodat zij op een veilige manier en tegen betaalbare prijzen kunnen produceren;
17. herinnert er evenwel aan dat toenemende resistentie tegen pesticiden leidt tot een toename van het gebruik en de afhankelijkheid ervan;
18. vestigt de aandacht op het feit dat het meest recente rapport van EFSA over residuen van pesticiden in voedsel laat zien dat 97,2 % van de monsters uit heel Europa binnen de wettelijke limieten van de EU-wetgeving bleef, waaruit blijkt dat het systeem voor de productie van voedsel uiterst stringent en veilig is;
19. merkt op dat de lidstaten tal van maatregelen hebben getroffen om het aquatische milieu te beschermen tegen het effect van pesticiden;
20. is ingenomen met het feit dat de Europese wateren over het algemeen steeds schoner worden, hoewel er nog ruimte voor verbetering is;
21. dringt aan op meer investeringen in aanpassingsmethodes waarmee wordt voorkomen dat agrochemische stoffen in het oppervlakte- en grondwater terechtkomen;
22. spoort aan tot maatregelen om het weglekken van deze stoffen in waterlopen, rivieren en zeeën te beperken, en beveelt aan het gebruik ervan te verbieden op bodems waar het gevaar bestaat dat ze afvloeien naar het grondwater;
23. wijst erop dat het kosteneffectiever is te voorkomen dat pesticiden in zoetwatersystemen terechtkomen dan dure verwijderingstechnologieën toe te passen;
24. wijst erop dat landbouwers toegang moeten krijgen tot de meest recente digitale technologie en dat er moet worden geïnvesteerd in digitale en precisielandbouw om te voorkomen dat gewasbestrijdingsmiddelen verspreid raken in niet-doelgebieden en om methoden voor biologische bestrijding te ontwikkelen;
25. onderstreept de noodzaak van onderzoek en innovatie op het gebied van nieuwe laagrisico-gewasbeschermingsmiddelen, aangezien een grotere beschikbaarheid daarvan op de markt het risico van resistentie tegen werkzame bestanddelen en de gevolgen voor niet-doelsoorten in verband met gangbare gewasbeschermingsmiddelen zou verminderen;

26. dringt bij de Commissie aan op een risicogebaseerde benadering voor beheer en gebruik van deze producten, die wordt gestaafd door collegiaal getoetst, onafhankelijk, wetenschappelijk bewijs;
27. benadrukt dat vooral beperkte toepassingen te lijden hebben van het gebrek aan beschikbare werkzame stoffen;
28. is van oordeel dat meer investeringen in en onderzoek naar uitrusting en technologie een belangrijke bijdrage kunnen leveren als het erom gaat gewasbeschermingsmiddelen efficiënter te maken en de kans op blootstelling van landbouwers, exploitanten en het grote publiek te verminderen;
29. is van oordeel dat een snellere goedkeuringsprocedure bevorderlijk zou zijn voor onderzoek in de sector naar de ontwikkeling van nieuwe werkzame bestanddelen met een laag risico, waaronder nieuwe, innovatieve laagrisicostoffen, om ervoor te zorgen dat landbouwers over voldoende gewasbeschermingsinstrumenten beschikken en daardoor sneller op duurzame gewasbeschermingsmiddelen kunnen overstappen en de doeltreffendheid van IPM kunnen verhogen;
30. waarschuwt tevens voor de talrijke ontheffingen, die ten koste gaan van de voorspelbaarheid van het gebruik en een belemmering vormen voor investeringen door het bedrijfsleven in onderzoek en innovatie;
31. herinnert eraan dat het van groot belang is dat een beroep wordt gedaan op het programma Horizon Europa om verder onderzoek naar biologische laagrisicostoffen voor gewasbescherming te financieren en te zoeken naar milieuvriendelijkere mechanische of chemische oplossingen;
32. benadrukt dat er investeringen nodig zijn om typegoedkeuringen te ontwikkelen, te handhaven en te verkrijgen voor een beperkter gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ten behoeve van een beperkt aantal hoofdgewassen die in ultraperifere regio's worden geteeld, onder meer om de economische levensvatbaarheid en het concurrentievermogen daarvan te verbeteren, met name na de openstelling van de markten voor de invoer uit derde landen;
33. benadrukt het belang van pesticiden met een laag risico van biologische oorsprong en de noodzaak om de ontwikkeling, goedkeuring en het in de handel brengen ervan in de EU te stimuleren; verzoekt de Commissie de nodige veranderingen in de huidige wetgeving te bevorderen om een gemeenschappelijke definitie in te voeren waarbij een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen biologische en synthetische chemische gewasbeschermingsmiddelen;
34. roept de lidstaten op zich strikt te houden aan het verbod op de invoer van verboden pesticiden in de EU vanuit derde landen;
35. benadrukt dat bestrijdingsmiddelen op basis van neonicotinoïden een belangrijke rol spelen bij de verontrustende achteruitgang van de bijenpopulaties in Europa, zoals blijkt uit talrijke internationale onderzoeken die als grondslag hebben gediend voor door burgers ingediende verzoekschriften waarvoor honderdduizenden handtekeningen zijn verzameld in heel Europa;

36. beveelt de lidstaten aan meer voorlichtings- en bewustmakingscampagnes te organiseren om ervoor te zorgen dat landbouwers weten hoe zij gewasbeschermingsmiddelen naar behoren moeten gebruiken en volledig op de hoogte zijn van de effecten ervan, en weten hoe ze hun eigen gezondheid en die van anderen moeten beschermen;
37. onderstreept de belangrijke rol die de door het GLB gesubsidieerde bedrijfsadviesdiensten voor de landbouw spelen om landbouwers onder meer te helpen het pesticidengebruik te verminderen en IPM met succes en op betaalbare wijze als standaardpraktijk toe te passen, en daarbij alleen hun toevlucht te nemen tot chemische pesticiden als dat noodzakelijk is en fysische en biologische alternatieven niet baten;
38. benadrukt de noodzaak om beste praktijken in en tussen lidstaten uit te wisselen en beklemtoont het belang van verwerving van kennis en vaardigheden met betrekking tot alternatieven voor chemische pesticiden en optimale benutting van IPM;
39. merkt verder op dat de grootste vermindering in het gebruik van pesticiden vermoedelijk zal voortvloeien uit systeemveranderingen die de gevoeligheid voor plagen verminderen, voorrang geven aan structurele en biologische diversiteit boven monoculturen en continueelt, en de resistentie van plagen tegen werkzame bestanddelen verminderen; onderstreept daarom dat de aandacht, de financiering en de integratie-inspanningen met name gericht moeten zijn op ecologische landbouwmethoden die de landbouw als geheel beter bestand maken tegen plagen;
40. wijst er met klem op dat het van het allergrootste belang is dat aan de hand van gebruikersdatabanken en verkoopcijfers regelmatig wordt onderzocht hoe de hoeveelheid verkochte pesticiden en het landbouwgebied waarop deze worden toegepast zich tot elkaar verhouden; vraagt de Commissie en de lidstaten platforms op te zetten met betrekking tot goede praktijken op het gebied van het gebruik van pesticiden en geïntegreerde bescherming op regionaal en lokaal niveau;
41. benadrukt dat opleiding van gebruikers van groot belang is om veilig en duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen en beklemtoont dat professionele en niet-professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen passende scholing moeten krijgen, die ook moet worden uitgebreid naar kleine en micro-ondernemingen;
42. juicht toe dat er in alle lidstaten opleidings- en certificatiestelsels over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zijn opgezet en dat er tot dusverre ca. 4 miljoen gebruikers zijn opgeleid, maar merkt op dat er door gebrekkige gegevens onvoldoende informatie is over het aantal gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen dat nog geen opleiding heeft gevolgd;
43. benadrukt dat duurzaam en verantwoord gebruik van pesticiden een voorwaarde is voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen.

**INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING
IN DE ADVISERENDE COMMISSIE**

Datum goedkeuring	22.11.2018
Uitslag eindstemming	+: 26 -: 1 0: 4
Bij de eindstemming aanwezige leden	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Daniel Buda, Nicola Caputo, Jacques Colombier, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Karine Gloanec Maurin, Esther Herranz García, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Giulia Moi, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Maria Lidia Senra Rodríguez, Ricardo Serrão Santos, Marc Tarabella
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Angélique Delahaye, Maria Heubuch, Anthea McIntyre, John Procter, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Stanisław Ożóg, Monika Vana

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

26	+
ALDE	Ulrike Müller
ECR	Anthea McIntyre, James Nicholson, Stanisław Ożóg, John Procter
ENF	Philippe Loiseau
PPE	Daniel Buda, Michel Dantin, Angélique Delahaye, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Esther Herranz García, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Mairead McGuinness, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Karine Gloanec Maurin, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Marc Tarabella

1	-
GUE	Luke Ming Flanagan

4	0
EFDD	Giulia Moi
GUE/NGL	Maria Lidia Senra Rodríguez
VERTS/ALE	Maria Heubuch, Monika Vana

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding